

[Udenrigsministeren]

vil erkende de alvorlige hensigter bag NATOs tilbud om TNF-forhandlinger, således at de mere end tre år, der vil hengå, før de nye systemer vil være klar til indsættelse, vil kunne udnyttes til seriøse våbenkontrolforhandlinger vedrørende TNF.

Endvidere skal det nævnes, at decemberbeslutningens afsnit om ensidig amerikansk tilbagetrækning af 1.000 nukleare sprænghoveder fra Europa nu er påbegyndt.

Endelig kunne jeg komme ind på de forskellige nedrustningsforslag, der er genstand for indgående drøftelser som led i forberedelserne til CSCE-opfølgingsmødet i Madrid til efteråret, og som skal ses i sammenhæng med de forpligtelser, som CSCE-landene har påtaget sig i tilknytning til Helsingforslutaktens kurv I. Jeg sigter hermed bl. a. til det franske forslag om en europæisk nedrustningskonference, et finsk initiativ vedrørende et europæisk nedrustningsprogram, et østligt forslag om en særlig nedrustningskonference og et svensk tilbud om at være vært for en sådan konference. Da disse forslag imidlertid alle drøftes i forbindelse med det nævnte CSCE-møde i Madrid og på dette stadium alle er genstand for foreløbige overvejelser, vil jeg vente med at gå ind på disse forslag, til der måtte blive lejlighed til her i folketinget at redegøre for et samlet oplæg til Madridmødet. Når jeg alligevel har nævnt disse forslag, skyldes det, at de følger sig til det samlede billede af de aktuelle nedrustningsbestrebelse og klart viser, at der på dette område udfolder sig en betydelig større aktivitet, end man ofte umiddelbart har indtryk af – en aktivitet, som ikke er blevet standset af det afkølede Øst-Vestforhold efter Afghanistaninvasionen.

Fra dansk side søger vi at bidrage aktivt og substantielt til det internationale nedrustningsarbejde. Vi deltager løbende i en omfattende international møde- og konferenceaktivitet, hvor vi har mulighed for at fremsætte vore synspunkter. Det drejer sig bl. a. om drøftelser i FN, kontakt med nedrustningsudvalget i Genève, nordiske, de ni- og NATO-konsultationer og en række tosidede kontakter, bl. a. også med ledende uforpligtede lande.

Danmark beklæder en viceformandspost i FNs nedrustningskommission, der blev oprettet i henhold til en beslutning truffet under den særlige nedrustningssamling på de

uforpligtede landes initiativ. Her lægger vi særlig vægt på at medvirke til en konstruktiv dialog med kredsen af uforpligtede stater.

Danmark er ikke medlem af det multilaterale forhandlingsorgan, nedrustningsudvalget i Genève, men har ifølge de for udvalgets virksomhed gældende regler i vid udstrækning mulighed for at bidrage til og deltage i udvalgets overvejelser som observatør. I henhold til disse regler har vi deltaget i nedrustningsudvalgets behandling af spørgsmålet om en aftale om forbud mod kemiske våben, og Danmark deltager endvidere i arbejdet i den ekspertgruppe under nedrustningsudvalget i Genève, der har til opgave at undersøge mulighederne for oprettelse af et internationalt seismologisk overvågningssystem i forbindelse med indgåelsen af en fuldstændig prøvestopaftale.

Vi er helt opmærksomme på, at konkrete bidrag til de løbende drøftelser i form af velunderbyggede synspunkter, konstruktive ideer, memoranda og arbejds papirer m. m. er en afgørende forudsætning for dansk troværdighed inden for dette område af den internationale politik. Lad mig nævne nogle eksempler på konkrete initiativer:

Den særlige nedrustningssamling vedtog et forslag, som Danmark sammen med de øvrige nordiske lande havde fremsat om nedsættelse af en ekspertgruppe med den opgave at gennemføre en dybtgående undersøgelse af sammenhængen mellem nedrustning og udvikling. Hovedformålet med denne undersøgelse er at nå frem til konklusioner og henstillinger til regeringerne om, hvordan menneskelige og materielle ressourcer, der for tiden anvendes til militære formål, kan overføres til konstruktive civile formål. Dette vil lette politiske beslutninger i en nedrustningssituation. Ekspertgruppens rapport skal være klar inden FNs 36. generalforsamling.

På dansk initiativ har Danmark og Norge i fællesskab fremlagt et forslag om brandvåben på den tidligere nævnte konference om humanitær folkeret, der tilsigter at styrke beskyttelsen af civilbefolkningen i forbindelse med angreb på militære mål samt, som en vis nydannelse, tillige indebærer visse begrænsninger i brugen af brandvåben over for militært personel. Det hidtidige forhandlingsløb har vist, at konferencen står splittet i spørgsmålet om, hvilket omfang begrænsningerne i brandvåbnene bør have. En række af